

цінностей людського буття. Як ніколи гостро постає проблема захисту людини та суспільства від потужного впливу інформаційного середовища.

На індивідуальному рівні захиститися від небезпек інформаційного простору можна, якщо: розрізняти факти та думки, аналізувати інформацію, ставитися до неї з підозрою та критично і робити свої власні висновки, урахувати суб'єктивні характеристики джерела інформації та його законні можливості доступу до певних документів і матеріалів.

На державному рівні забезпечення безпеки в інформаційній сфері залежить від багатьох факторів, найбільш важливими серед яких є наступні:

- рівень розвитку та стан інформаційного середовища держави, її місце та роль у розвитку глобальної інформаційної цивілізації;
- ефективність системи державної інформаційної політики;
- зацікавленість політичної еліти у підтриманні інформаційної безпеки держави, суспільства і громадянина;
- наявність потенційних внутрішніх і зовнішніх загроз у інформаційній сфері та здатність держави їх своєчасно їх виявляти;
- наявність негативних зовнішніх інформаційних впливів та здатність держави оперативно їх попереджати;
- володіння методами захисту від інформаційної агресії та навичками ведення інформаційної війни;
- ступінь зовнішньої інформаційної залежності;
- ефективна діяльність засобів масової інформації та комунікації;
- позитивний імідж країни на зовнішньополітичній арені тощо.

БОРТЬБА З КОРУПЦІЄЮ У СИСТЕМІ ВИЩОЇ ВІЙСЬКОВОЇ ОСВІТИ І ШЛЯХИ ЇЇ ПОПЕРЕДЖЕННЯ

В.М. Токарев, кандидат юридичних наук, доцент

Харківський національний університет Повітряних Сил ім. Івана

Кожедуба

Перетворення в політичній, соціально-економічній, військовій та інших сферах суспільного життя в нашій країні спрямовані на розбудову демократичної, правової держави і гостро вимагають розв'язання проблеми корупції, зміцнення дисципліни,

організованості та правопорядку. Якщо такий підхід важливий для всього нашого суспільства, то для Збройних Сил він особливо необхідний.

Захищеність життєво важливих інтересів людини і громадянина, суспільства і держави, своєчасне виявлення, запобігання і нейтралізація реальних та потенційних загроз національним інтересам у сфері боротьби з корупцією є одним із пріоритетів для українського суспільства на сьогоdnішньому етапі розвитку держави.

Корупція – прямі чи опосередковані вимагання, пропонування, дачу або одержання хабара чи будь-якої іншої неправомірної вигоди або можливості її отримання, які порушують належне виконання будь-якого обов'язку особою, що отримує хабара, неправомірну вигоду чи можливість мати таку вигоду, або поведінку такої особи

Розгорнуте визначення містить Цивільна конвенція ради Європи про боротьбу з корупцією.

Основними причинами виникнення корупції є все ще слабкі інститути демократії в Україні, нестабільна політична ситуація в країні, недосконале законодавство, двозначні закони, залежність від політики правлячої еліти; економічні причини (низькі заробітні плати, корупція впливає на економічне зростання, а також інституційні (високий рівень закритості в роботі відомств, громіздка система звітності), соціально-культурні (деморалізація суспільства, низький рівень участі громадян в контролі над державою).

Особливості вищої військової освіти: посадові вимоги; диплом є обов'язковим критерієм для просування по службі: три рівня вищої військової освіти; гарантоване робоче місце після отримання диплому; жорсткий контроль за присутністю курсантів (слухачів) на заняттях; закритий (від цивільної спільноти) характер відомостей, які використовуються у навчальному та науково-дослідному процесі;

Корупційні практики у вищій освіті: протекція, маніпуляція балами, купівля екзаменаційних тестів; замовлення випускної роботи; хабар; подарунок; репетиторство; “купіть, будь-ласка, книжку!”; плагіат.

Наслідки корупції в освіті: погіршення якості освіти; скорочення ресурсів, якими розпоряджається система освіти; нераціональне використання талантів (невідповідність сертифікатів знанням); сприяє не тільки підготовці некваліфікованих спеціалістів, а й викривленню всього механізму вибору еліт; обмеження доступності

освіти; поглиблення соціальної нерівності; погіршення морально-психологічного стану військовослужбовців та зниження рівня поваги суспільства до військової організації та інші.

Розв'язання проблеми корупції є одним із пріоритетів для українського суспільства на сьогоднішньому етапі розвитку держави.

Антикорупційна реформа на сьогодні залишається одним з ключових завдань влади в Україні. Слід зазначити, що у сфері запобігання корупції за останні роки закладено достатньо міцний фундамент законодавчої та нормативно-правової антикорупційної бази.

Основні шляхи і способи розв'язання проблеми корупції:

- удосконалення військової кадрової політики, формування доброчесності військовослужбовців, їх негативного ставлення до корупції;

- нетерпимість до вчинення корупційних правопорушень у ході забезпечення виконання завдань захисту суверенітету і територіальної цілісності України, в міжнародних заходах з підтримання миру;

- створення дієвого інституціонального механізму запобігання корупції в органах управління, на держпідприємствах;

- посилення внутрішнього контролю ефективності управління фінансовими ресурсами, забезпечення прозорості і виконання бюджетних програм, розвитку та підтримки системи внутрішнього контролю;

- забезпечення відкритості та прозорості, сприяння участі громадськості в здійсненні передбачених законом заходів щодо запобігання корупції.

- забезпечення умов для повідомлень про факти порушення вимог антикорупційного законодавства, застосування ефективних та стримуючих заходів до осіб, причетних до корупційних правопорушень.

Залишається актуальною робота з правового навчання та інформування військовослужбовців з питань запобігання та протидії корупції.

Шляхи попередження корупції:

- робота з правового навчання та інформування військовослужбовців з питань запобігання та протидії корупції;

- посилення прозорості в Збройних Силах України, розширення інформаційно-пропагандистської та правової роботи із

військовослужбовцями, а також підвищення рівня грошового забезпечення військових посадових осіб;

- заходи правового переслідування корупції;
- підтримання тісної співпраці з громадськістю, ЗМІ, волонтерським рухом, забезпечення взаємодії з Громадською радою при МОУ у сфері запобігання корупції;
- розроблення та доведення до керівників усіх рівнів інформаційного роз'яснення щодо визначення механізму захисту особи, яка повідомила про факти корупції (викривачів);
- посилення адміністративного контролю;
- розширення соціальних гарантій викладачів;
- удосконалення освітнього процесу;
- посилення адміністративних санкцій, контролю;
- пропаганда гласності;
- проведення публічних заходів (брифінгів, прес-конференцій, засідань “круглого столу”, обговорення проектів нормативно-правових актів) з антикорупційної тематики.

Протидія корупції ґрунтується на таких основних принципах: верховенства права; законності, системності; комплексності; об'єктивності; практичної спрямованості та радикальності заходів; наукової обґрунтованості; економічної доцільності; взаємодії владних структур з інститутами суспільства і населенням; оптимальності та ефективності; об'єктивності.

Корупція у сфері оборони є однією із загроз для національної безпеки України.

Метою боротьби з корупцією у системі вищої військової освіти є створення ефективної загальнодержавної системи запобігання та протидії корупції на основі нових засад формування та реалізації антикорупційної політики.